

۱۲ ربیع الآخر ۱۳۳۵

بازار ایزدی

۲۳ کانون ثانی سنه ۱۳۳۲

صاحب امتیاز و مدیر مسئول حسن کاظم

ملک عثمانیه — امت اسلامیہ ایچون مفید اولان آثار  
محققہ لری آچیقدر درج ایدلمیان اوراق اعاده ایداز

استانبولده باب عالی جوارنده ابوالسعود جاده سنده  
نجم استقبال مطبعه سنده اداره خانه من اصحاب  
مراجعه آنه هر ساعت آچیقدر

# جریده صوفیه

شمس دینک اون بش کونده بر نشر اولتور

سر محرر دی : مصطفی فوزی

تاریخ تاسیسی ۱۳۲۷ سنه هجری

سنه ۱۳۲۷ اعتباریه مملکت شاهانه ایچون

اوله ورق ۴۰ الی المثلث ۲۵ فروش و

اجنیه ایچون ۱۵ فراغدر

تقویم عومومی : ۱۱۰۹۷

نسخه سی ۱۰ فروش

تصوفی ، دینی ، اخلاقی ادبی ، سیاسی جریده اسلامیہ در

نومرو ۱۲۵

## حديث شريف :

۱ — يبعث الله من اجل يوم القيمة اقواماً يمرّون على الصراط كهية الريح ليس عليهم حساب ولا عذاب قالوا من هم يا رسول الله قال اقوام يدرّكهم موتهم في الرباط .

ترجمه می : جناب حق آخرتده برقمم جماعت بعثت ايلرکه آنلر صراط خطرناکی روزگار کبی کچرلر . آنلره حساب وعذاب ده یوقدر . اصحاب : رسالتما ! آنلر کیملردر دیدیلر . حدود اسلامییه بی حفاظه نیتله بکیرکن وفات ایدن زمره شهدادر . بیورلدی .

۲ — انا النبی السیف وبعثت بالسيف .

ترجمه می : بن نبی سیفم ! بن عنود وباطل مصارعی سیف ایله حقه دعوت ایچون کوندردلم .

۳ — مامن مکوم فی سبیل الله الا جاء يوم القيمة وکله یدمی اللون لون الدم والریح ریح المسک .

ترجمه می : الله یولنده یارانان کیمسه یارین حضور الهی یه لسانی من طرف الله حقیقت افشان ، قان آقان جریحه لری ایله ، یاره لرندن مسک نثار اوله رقه کلیر ومظهر التفات سبحانی اولور .

۴ — ارواح الشهداء طیر خضر اوبیض فی الجنة .

ترجمه می : ارواح شهداء جتده یشیل ویا بیاض دوش شکنده طائردرلر .

۵ — لاتقولوا عبدی ولا متی بل تقولوا فیی وفتای .

ترجمه می : خدمتکارلره [ خدمتچی ! خلائق ! ] دیه خطاب ایتمکیز . بلکه [ آسلائم ! بهادریم ] دیه چاغیرکز .

قلعه سلطانیله علی طیار

## اسلامیتده آداب معاشرت

بیلیم ! بزده حالاً لایقيله تعقیب وتعمیم ایدیلهمامکده اولان بو مسئله مهمده زمانیزک واعظالمیرینه می ، یاخود مربی ومعلملرینه می سرزنشده بولمق ، یوقسه بلاتتبع فرنک مراسم وعاداتی-تقاید یاتمه نن کنجلرهمی عطف قصور اینک موافق انصاف اولور؟ موحدینک اخلاقی ، اجتماعی ، سیاسی ، ..... بالجمله امورینه رهبرسلامت اولان قران عظیم الشانک تربیه بشریه حقیقه احتوا ایتدیکی قوانین شرعیه اویله اساسی احکام وشرائطه تابعدرکه بحق تدقیق ایدلسه ، بوکون فرنکلرجه مابالتطبیق اولان وحقیقه آداب معاشرت نقاط نظرندن تقایده شایان کوربان برخیلی اعتیاداتک احکام جلیله فرقانیه دن اقتباس قلندیفته ذاهب اولمامق الدن کلز .

بدوی موسقوفه هر یرده خصومت کودلم

مسلمانلر مدنی اولدیفنی اوکردهلم

او فرنکلرله ایتالیانلره نفرت ایدلم

او مقدسز او صویسزلره لغت ایدلم

سیف سلطوتله جلادت یودیخی پرکیدهجک

بو خلافت طورهجق محشره بوردن کیدهجک

بو خلافتله خدا انکلزی اولدورهجک

شرف فیض دیانتله بزی کولدورهجک

بو دینک نورنی حق ایدمجکدر آتام

یونی اطفايه حیقاتلر سونهجکدر انجام

بودر ایمان مقدس بودر اسلامده تملم

ابدی کلهیهجک دینزه وهن خلل

فقط ای دینته صادق اولان ارباب هم

سزک او همتکزدن طوغهجق صالح وسلم

متشدد اولک اطراف خلافتده تمام

متجمع اولکنز باب دیانتده مدام

بزی اطفايه تصدی ایدنی قهر ایدلم

اکا قارشو بتون اسلام بر اولوب برکیدهلم

سز ای اسلام اولان ارباب دیانت کلکنز

بوخصوصده نه کرکسه یاکنز بر اولکنز

سن ای عثمانی ثبات ایت اولهجقسک منصور

همکله بتون اسلام اولهجقار مسرور

سن ای اردو یاشا دشمنلری قهر ایتکه کیت

وطن و دین ایچون اوغراش کیجه کوندوز سی ایت

سن ایدرکن دین ایچون بویله جهاد اکبر

سک ایمانکی تقدیر ایدیور بیغمبر

ایدیورسک سن ای اردو وطنه بذل وجود

ابدی شان آلهجفسک ، اولهجقسک مسمود

کوربیورسک یا .. سنی مدح ایدیور شاه جهان

مسند ارای خلافت او شهنشاه زمان

سن او ایمان قوی ، عزیم متینکده اکر

وطن و دین عزیزک ایچون اولدکه هدر

سن او اصحاب بدردن اولهجقسک مطلق

قاب اسلامده مخلد قالهجقسک مطلق

ره اجداد عظامه کیدیورسک اردو ....

حق ویغمبری خوشنود ایدیورسک اردو ....

یاشا بیکر یاشا عزیمکله یاشا وار اول

یاشا محشرده دخی سن یاشا برخودار اول

فاتح - دراغمان مصطفی فوزی

حقیقت بومرگزده ایکن مثلاً محرر طاجز ، تا ابتدائی مکتبدن اعتباراً بوکونکی سن و ساله کتجه به قدر نه معلملرمک ، نه ده عمومه درس دینی و اخلاقی و یرمکه مکلف واعظلرمزک ، الافرانسه دینه تقلید ایدیلن برطاقم اعتیادات و مراسمک برده ایجابات دینه دن اولدیفنه دائر برکونه بیانات و تلقیناتده بولندقلرینه تصادف ایتمده . بولمختار ایله برطرفدن معلمین و واعظین ذوی الاحترامزی ، دیگر طرفدن هرشیک بردرجه به قدر اساساتی تتبع و هیچ دکلمه - ژوال ایتمه دن آفرانسه لقی سیده سیله همان تقلیده یلته ن کنجلمزنی تحمضه ایتمک لازم کلیر کی کورینور ایسه ده اعلان مشروطیتدن مقدم واعظ و معلملرمک احتیاطکارانه اداره لسان و هوائی سوزلرله امانه زمان ایچون اختیار ایده کلدکاری کلفت ، بوکا و مکاتب تالیه و خصوصیه مزک ایسه ندرته بناء چوققلرمزنی اجنبی مکتبازینه و یرمکه کی مجبوریت دوشونولنجه نه سلامیتده اداب معاشرت اساساتی تعلیمه سائق اوله حق واسطه لری ، نه ده اعتیادات جاریه و یا عارضیه نک مناسبات دینه و ملیه مزه درجه تعلقی تدقیق و تبعه آلدششمش اولملری لازم کلن کنجلری تخطئه ایتمک موافق انصاف اولور .

فی الواقع مشروطیتک اعلانندنبرو خیلی زمان کجدی . فقط ذاتاً بوزمان ، بعضی افراطیورلرک ظن و ذهانی وجهله حامل ترقی و یکدیگریتمک متممی اولان اداری ، سیاسی ، علمی ، اخلاقی ، اقتصادی ،... اساساتی مفقود برملتمک ، اسباب اعتلا و تکاملنی تضمینه کفایت ایدمه یه جکنندن صرف نظر ، بو مدت ظرفنده تهمت ایدن غوائل داخله و خارجییه بی ده پیش نظر دفته آله حق اولور ایسه ک حال حاضرده کی وضعیتنی شایان شکران کورمکه حق و حقیقی تصدیق ایتمش اولورز . مع هذا مشروطیتک اعلانندن صکره اداره جدیدنه نک تعالی و سلامت وطنی تأمیناً تعقیب ایتمک ایستدیکنی خط حرکتدن قوشقولانه رق آتیباً منفعلری مختل اوله جتنی ادراک ایلیان دشمنلرمزک باشمزه کتیردکاری بونجه فلاکت فیابعد کنج دماغلره ، اولدجه بر فکر تدقیق و تتبع اوایندیره حق و بر حس انتباه و یرمکه برنسیلر نقش ایتمش اولملی در . بالفرض کشفلقدن ، ایزحیلکدن باشلایه رق بوکون کنج و دینج درسکلری نامی تحتده شکل ایدن جمیاتک فایه آمالی نه در ؟ چوبک ، کوربوز ، مدق ، ... کنجلر یتشدیرمک دکلی ؟ بوکنجلرمک معلم و یا رهبرلری طلبه لریله تطبیقاته چیققلری زمان تصادف ایتدکاری شایان تتبع و استفاده هرشیئی کنیدیلرندن استیضاح ایتمک صورتیه کنجلرده فکر تدقیق و تمحیسی بر اعتیاد طبعی صرسته قویبق ایسته میورلری ؟ شو تقدیرجه عیجا کنجلرمزنی عادات و اعتیاداتمزک اساساتی و باخصوص احکام دینه مزک آداب معاشرت عائد مباحثی تبعه سوق ایتمکده مادیاتی تدقیقه آلدشدرمقدن بکنلدیکنی قدر فائده اجتماعی و اخلاقیه بکنلیه مزنی ؟ البته ده ازیاده . فقط هرشیده اولدینی کی بونوع تعلیم و تدریسه دخی بر اصول ، بر فایه

تعقیب اولغنی ؛ و بوفایه نک معقلری اوله حق معلم و مدرسلرده ار مسلکده معلومات و احتیاطی و بولندینی محیطک ایجاباته توفیق معامه صورتیه موفقیات مزیه الله ایده ییلجه ک قابلیت و اوصافی حاکم بولغنی در .

اگر بز بوجه مشروح بر اصول و مسلک اتباعاً اعتیادات و اعتقاداتنی لایققله بالتدقیق بولنرک احکام دینه و ایجابات اجتماعی مزیه مقتضیاتی اولدینی آکلایه رق دیخزه ، طبیعتزه ، تربیه ملیه مزه محیط اجتماعی مزه ، .... مغایر اولان و صرف تقلید سیئیه عارضه و موقت بر صورتده اجرای حکم ایدن اعتیاداتی ترک ایدمه ک اولور ایسه ک هر حالده آرزومان ظرفنده شرائط اجتماعی مزنی بوکونکنندن دهاک یوکسک موقعلره اصعاد ایده جکمز شه سزدر . حال بوک شرائط اجتماعی مزک تعالیسی افرادده و طولایسیله هیئت اجتماعی در تکامل اخلاقی و بوده ملت و دولنده تربیدمکنک و سطونی موجب اولور ایسته اشبو نکات مهمی پیش نظر تأمله آله رق حسب المسلك موضوع مزله اصل علاقه ناموسی اولمق لازم کلنلری ایقاط و مقصدی دهاک آحق بر صورتده ایضاح صدندن بوجه آتی بر ایکی مثال ایله تنویر افکار ایلیکی مناسب عد ایدیورز :

باقکر ، جناب خالق کائنات بر مسلمک دیگر بر مسلمی زیارتند تعقیب ایدمه کی خط حرکتی فصل اراده و فرمان بیوریور :

بسم الله الرحمن الرحيم  
« یا ایها الذین آمنوا لاتدخلوا بیوتا غیر بیوتکم حتی تستأنسوا وتسلموا علی اهلها ..... »

ترجمه سی : « ای مؤمنلر کندی خانه کزدن غیری ، کیمه نک خانه سنه ، اول خانه نک اهاندن اذن آلوب سلام و یرمده ن کیرمیک .... شمدی شو آیت جلیله نک حکم منیفی نظر دفته آله رق و خاطر و کوکله باقیه رق حق الانصاف سونک لازم کلور ایسه آداب اسلامی در بری دیگر بر ذاتی ، برای صحبت و یا مصلحت خانه سنده زیارت ایتمک اقتضا ایله اول امرده صاحب خانه دن استیذان ایده جک . یوقا اوله بمضلرینک حتی و قوفلری جهتیه اکثریا بوکی اوامری میل آیات و احادیث شریفه احکام جلیله سنه ک زیاده رعایت ایتمی لازم کلنرک یابدقلری کی سوق قبوسی آچیلور آچیلمز واقندی پوراده سی سؤاله موت ! جوانی آلور آلاماز بلا استیذان اقدینک یانه چیقویرمک شریعت غرای محمدیه و تعمیر عمومی ایله آداب و معاشرت اسلامی در منافق در . بوجهله کندی خانه صاحبه ییلدیره رک یانه کیرمک اوزر استیذان ایده بیلیمک ایچون یا قبویی آچان کیمه به اسمنی و ایجاب ایدیور ایسه مقصد زیارتی سوبیلرک و یا خود بومقصدی تحریر ایضا ایدر برورقه و یره رک جوابه انتظار ایتمک بر امر ضروری در آنجق آیت کریمه ده صورت استیذان حقنه برکونه صراحت اولمادیقه کوره هرکس بوباید تعقیب ایدمه کی خط حرکتده مختار

وقته که شاید ثابت‌سز بولنه‌سکز . بری دخی یانسودن صکرده  
لباسدن نجرده وقتکزدرد . بو اوچ وقته عورتکیزی تسترختل اولور .  
بو اوچ وقندن صکره کوله وجاریه کز و صبیانکیز یانکزه کیروب  
بعضکیز بعضکزه خدمت ایتمکده و بال یوقدر ... »

شریعت اسلامییه کوله وجاریه و بالغ اولیان صبیانک اوچ وقته  
بلاستیدان یانکزه کیرمه‌سنه مساعده ایتمدیک کی .

بسم الله الرحمن الرحيم

« واذا بلغ الاطفال منكم الحلم فاليستأذنوا كما استأذن الذين من  
قبلهم .... »

ترجمه سی : « سزدن حر اولانلر بالغ اولدقده سائر کیمسه‌لر  
مقدم اذن ایستدکاری کی آنلر دخی هر وقت اذنه کیرسونلر ... »

امرالهیسی دخی عائله کزدن حر اولوب بلوغه ایرنلر ایله سائر  
کیمسه‌لرک هر وقت اذن ایسته‌سنی مجبوری قیلیور .

بر انسان اوطه‌سندده بولور ایکن خارجدن یانه کیره‌جک بر  
کیمسه‌لرک اذن ایسته‌سنی ایچون وسائط متصوره‌دن الک مناسب یاقویه  
کلوب « دستور » دییه باغیرمق ، یاخود قیوی طیقیردا‌تق در . بولردن  
باغیرمق هر کس و هر زمان ایچون قابل تطبیق اوله‌میسه‌جفی کی  
ترا کتده پک توافق ایتمه‌جکندن هر حالده قیوی طیقیردا‌تق و کیر  
ویا طور حوابنه انتظار ایتمک دها عملی و طبیعی اوله‌جکندن شبهه یوقدر  
بناء علیه آکلاشیلیورک : بو کون فرنگارده جاری و شایان امتثال  
اولان بو و امثالی بر خیلی اعتیادات اساساً آداب شرعیه اسلامییه‌دن  
اولدیفی حالده مجرد اهمیت ویرلما‌مکدن و تعمیمی جهته کیدلما‌مکدن  
متولد بر اهامل و تسبیب نتیجه‌سی اوله‌رق . بر چوقلرمز بولنلری  
فرنگلردن اقتباس اییدیورز ذهابله آفرانغه‌لغه مدیون شکران  
اولیورز . و بومیانده آنلرک اعتیادات باطله‌سنی دخی تقلیده شتابان  
اوله‌رق بویوزدن اخلاقیات واجتماعی‌تری برباد ویریشان ایدیورز .  
حال بوکه دخی ، تاریخی ، غننه‌وی آداب و تربیه و طرز معاشرتی  
بیله‌رک کندیته مال ایدنیان و برطاقم مؤثراتک تحت تأثیرنده تقابلی  
اعتیادات ایله افتخار ایلان افراددن مرکب ملترک هیچ بر زمان  
سویه اخلاقیه واجتماعیه‌سی‌تین و بوجهته‌استقبال و آتینی امین اوله‌مز .  
آنک ایچون درکه ملترک تأمین سلامتی اوغرینه علمای کرام  
و مدرسین و معلمین ذوی الاقتدارمز طرفندن بوجه بالا ایضاح

ایتمیکمز مقصود غایه‌نی تطمین خادم اوله‌جق و جهله آداب و معاشرت  
اسلامیه حقیقته - یالکز « جریده صوفیه » و امثالنده دکل ، بیدری  
یومی غزته‌لرده بیله - آچیق برلسان ایله یازلش مقالاتک انظار  
عمومییه وضع ایدلدیکنی کورمه‌مک موفق اولمق تمیسیله ختم کلام ایلیورم .

نافه ناظر اسبق

خلوصی

کدر . اختیار اله اولنجه ایجاب زمانه توفیقاً الک بسیط اصولاره  
اجعت پک طبعی اولدیفندن اسم و هویت حاوی مطبوع ورقه‌لر  
تعمالی صورتک ترجیح ایدیله‌جکی شبهه‌سزدرد .

بناء علیه اسلامیتده زیارته عائداولان شو اصولک صور و وسائط  
اسبه ایله ایجابات شرعییه‌دن اولدیفنی بیلنمش اولسه عجباً صرف  
لافرانغه دییه قارت دو ویزیت استعمال ایدنلر یونک ذاتاً آداب  
لامیه‌دن اولدیفنه قناعت کتیره‌رک تعدیل فکر ایتمز و قبلرنده بر  
ملوظیت مخصوصه طومارلری ؟

بالاده‌کی آیت کریمه‌نی تعقیب ایدن دیگر آیت جلیله‌ده ایسه

بسم الله الرحمن الرحيم

« فان لم تجدوا فيها احداً فلا تدخلوها حتى يؤذن لكم وان قيل  
کم ارجعوا فارجعوا ..... »

ترجمه سی : « اول غیرنک خانه‌سندده سزه اذن ویرر کیمسه  
یلاز ایسه کز سزه اذن ویرر جک کیمسه ظهورینه دکن کیرمیک .  
کر اذن طلبکزده کیرو کیدک دینیلور ایسه رجوع ایدوب کیرو  
کیدک .... » بیوریلیور .

بعض آفرانغه مزاج اولانلرمز حسب‌حال صره‌سندده اکثریا  
رنککرده دعوت اولتمکسزین برنی زیارته کیدن و مشغولیتی حسب‌له  
ول ذات طرفندن قبول اوله‌میسه‌جفی جوابی الان ذاتک اصلاً  
کوجنمکسزین کیرو دونه‌سک و بوحالی پک طبیعی عداوتسک بزرده  
سرایتی آرزو ایدرلر . مثلاً ایکی ذاتدن بری دیکریته :

— « بو کون پک مهم ایشلرم واردی . خدمه احبادن ... بکک  
ئلدیکنی و بخله کوروشمک ایستدیکنی خبر ویردی . دوشوندم بو کون  
ایچون بیان معذرت ایتم آلیفان بر ذات اولدیفندن بوقدر سنه‌لک  
حقوقزه حلال کله‌جک . بالضروره بیورسون دیدم . عکسی کی  
ساعتلرجه‌ده اوتوردی . بزم مهم و مستعجل ایشلرده بالطبع سکتیه  
اوغرادی ... » کی سرزنشلرده بولور .

حال بوکه یوقاروددی آیت کریمه‌نک حکم منیفه نظراً آفرانغه  
ظن ایدیلن بواحوالک معاشرت شرعیه اسلامییه‌دن اولدیفنه کسب  
وقوف ایدلش اولسه‌ایدی عجباً ، بوکی آرز و سرزنشلرده و یا عدم  
قبول دولایسیله اخلاک حقوق دوشونجه‌لرینه حاجت قالورمی ایدی ؟

بسم الله الرحمن الرحيم

« یا ایها الذین آمنوا لیستأذنکم الذین ملکت ایمانکم والذین لم  
یبلغوا الحلم منکم ثلاث مرات من قبل صلوة الغجر وحين تضعون  
ثيابکم من الطهوره من بعد صلوة العشاء ثلاث عورات لکم لیس علیکم  
ولا علیهم جناح بعدهن طوافون بعضکم علی بعض .... »

ترجمه سی : « ای مؤمنلر کوله کز و جاریه کز و سزدن بالغ اولیان  
حر صبیانکیز اوچ وقته یانکزه کیرمه‌ک اذن ایسته‌سونلر : بری صباخ  
نمازندن اولکه یساقندن قاقوب لباس کیه‌جککیز و قندر . بری ظهر